

die hooren en begrijpen alleen de geschiedenis, maar de kaart niet. Anderen begrijpen wel iets van de kaart, maar toch lang zooveel niet er van als normale kinderen. De meesten zullen nauwelijks inzien, bij het naast elkaar bekijken van bijv. de kaartjes van Friesland en Afrika, dat het eerste een zoo véél kleiner oppervlakte moet voorstellen. Is dat erg? Och, we zouden 't wel anders wenschen, maar we moeten ons tevreden stellen met het bereikbare. En we troosten ons dan met deze redeneering: op 't oogenblik kunnen de kinderen er blijkbaar nog maar weinig van begrijpen, maar de mogelijkheid is niet uitgesloten, dat ze 't op bijv. 20-jarigen leeftijd wat beter kunnen inzien; dan hebben we ze echter niet meer op school en misschien zijn ze ons op dien leeftijd dankbaar, dat we ze er op school de beginselen van geleerd hebben, dan staan ze er niet geheel vreemd tegenover.

Wat we wel opmerken is dit, dat verreweg de meeste kinderen door ons onderwijs plezier krijgen in 't bekijken van een atlas, zoo zelfs, dat sommigen er een voor hun Sinterklaas vragen aan hun ouders. We zouden ze er graag een meegeven bij 't verlaten van de school, als dat maar niet zoo duur uitkwam.

Ze nemen ook graag de boeken, waaruit verteld wordt, voor een paar dagen mee naar huis, meestal niet om ze zelf te lezen, want daarvoor is de verhaalsvorm van die boeken dikwijls te moeilijk, maar om de geschiedenis in de plaatjes te volgen. En dan laten ze hun vader de boeken lezen en vertellen dan, hoe en wat de onderwijzer er van heeft verhaald. De boeken zijn zodoende wel een beetje gauwer versleten dan wanneer we ze altijd op school hielden, doch over die schade stappen we maar heen. We meenen op goede gronden, dat die kleine stoffelijke schade ruimschoots goedge maakt wordt door de veelal waarneembare geestelijke winst.

Rotterdam, April 1924.

J. DE GRAAFF.

Een verzameling van leermiddelen ten behoeve van het buitengewoon lager onderwijs.

De tentoonstelling, die het vorige jaar in den Haag is gehouden bij gelegenheid van de algemeene vergadering der Vereeniging van Onderwijzers en Artsen, heeft duidelijk getoond, dat er op onze scholen allerlei methoden worden toegepast en allerlei hulpmiddelen worden gebruikt, die een nadere bestudeering ten volle waard zijn. Op de vergadering heb ik het verlangen naar een meer blijvende instelling op dit gebied uitgesproken. Daarboven is het mij bekend, dat het onderwerp meermalen een punt van bespreking heeft uitgemaakt op de vergaderingen van

het Hoofdbestuur. Ernstige pogingen om een permanente tentoonstelling te verkrijgen zijn echter niet geslaagd.

Voor al de moeilijkheden, verbonden aan het vinden van een geschikte lokaliteit hebben tot nu toe aan de uitvoering van het plan in den weg gestaan.

In verband met deze bezwaren heb ik getracht de beschikking te verkrijgen over enkele toevallig vrijgekomen vertrekken van het huis, waarin de inspectie van het buitengewoon onderwijs is gevestigd. Tot mijn vreugde kan ik mededeelen, dat mijn verzoek is toegestaan en dat toestemming is verleend om drie kamers voor de onderwijs-verzameling in te richten. Hierdoor kan een lang gekoesterde wensch in vervulling gaan. De oorspronkelijke opzet van het plan zal echter door de toevoeging van de verzameling aan de inspectie eenigszins moeten worden gewijzigd. Een museum, in stand gehouden door de Vereeniging van Onderwijzers en Artsen, kan in de beschikbaar gestelde ruimte niet worden ondergebracht. Men zal zich tevreden moeten stellen met een onderwijs-verzameling, welke behoort bij de inspectie van het buitengewoon onderwijs. Dit brengt mee, dat het geheel op bescheiden schaal moet worden ingericht.

De ruimte en de voor het doel aan te wenden middelen laten niet toe een volledige verzameling van leermiddelen aan te leggen. Ik ben er echter zeker van, dat een goed overzicht van het Nederlandsche buitengewoon onderwijs kan tot stand komen, wanneer de hulpmiddelen en de methoden, die door de leerkrachten zijn bedacht en door hen of door hun leerlingen zijn vervaardigd, op eenvoudige wijze worden tentoongesteld.

Het is een groote eer voor het buitengewoon onderwijs, dat de leermiddelen op bijna alle scholen voor een groot deel bestaan uit materiaal, dat door de onderwijzers zelf is vervaardigd. De rekenplankjes, de hulpmiddelen voor het leesonderwijs en het stelonderwijs, de voorwerpen in groote verscheidenheid in gebruik bij het zaakonderwijs, de voorbeelden voor het teekenonderwijs, de modellen voor alle soorten van handenarbeid en veel en veel meer leggen de getuigenis af, dat er door de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs hard wordt gewerkt niet alleen, maar tevens dat bij hen aanwezig is een groote mate van liefde voor het beroep, dat zij hebben gekozen.

Door al de hulpmiddelen goed gerangschikt naast elkaar te plaatsen zullen wij aan de menschen, die ons onderwijs niet kennen, kunnen toonen, dat ons onderwijs langs andere wegen zijn doel tracht te bereiken dan het gewoon lager onderwijs. Voorts kan de verzameling de eigen leerkrachten opwekken tot vergelijking van de methoden, die op de verschillende scholen worden toegepast. Beide doeleinden acht ik van groot belang. Wij kunnen er niet genoeg van doordrongen zijn, dat het geven

van voldoende bekendheid aan de zaak, die wij dienen, noodig is. De onderwijsverzameling kan een der middelen worden, waardoor op zeer juiste wijze propaganda wordt gemaakt voor het buitengewoon onderwijs. Wij kunnen niet zonder de medewerking van vele groepen van personen; in de eerste plaats mogen wij niet ontberen de hulp van de leerkrachten bij het gewoon lager onderwijs. Juist voor de gewone onderwijzers kan de verzameling bijdragen tot waardeering en vooral tot beter begripen van ons werk.

Voor eigen kring zal de verzameling beteekenen het bijeenbrengen van studiemateriaal. Het doofstommenonderwijs en het blindenonderwijs hebben de verzameling het minst noodig. Deze twee takken van het buitengewoon onderwijs hebben in de sedert jaren bestaande instituten reeds bijeengebracht, wat op het speciale gebied aan leermiddelen is uitgevonden. Voor de hulpmiddelen van het onderwijs aan zwakzinnigen en aan slechthoorenden is echter nog geen verzamelpunt aangewezen. Het vele, dat er ongetwijfeld bestaat, ligt nog verspreid over geheel Nederland.

Het is duidelijk, dat het plan slechts kan slagen, wanneer de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs overtuigd zijn van het goed recht en van het nut der verzameling. De medewerking van allen, die aan het buitengewoon onderwijs zijn verbonden, is noodig; in het bijzonder van hen, die iets ter expositie hebben aan te bieden. Daarenboven lijkt het mij goed toe de hulp in te roepen van de vier vereenigingen, die onder de leerkrachten van het buitengewoon onderwijs zijn gevormd. Aan elk der vereenigingen heb ik verzocht een lid aan te wijzen, om zitting te nemen in een commissie van advies ten behoeve der onderwijs-verzameling. In deze commissie van advies kan overleg worden gepleegd omtrent vele vragen, die zich bij de inrichting en bij de instandhouding der verzameling voordoen. Ik vertrouw, dat de verzameling, op de aangegeven wijze bijeengebracht en beheerd, zal uitgroeien tot een instelling, die den arbeid voor het misdeelde kind in Nederland ten goede zal komen.

VAN VOORTHUIJSEN.

■	Is aan Uw school het geheele personeel	■
■	lid der Vereeniging van O. en A.?	■